

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN  
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

---

**NGUYỄN THỊ HÀ**

**PHÂN TÍCH LỢI THẾ  
SO SÁNH HÀNG XUẤT KHẨU CỦA  
VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG NAFTA**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế**

**THÁI NGUYÊN – 2013**

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN  
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

---

**NGUYỄN THỊ HÀ**

**PHÂN TÍCH LỢI THẾ  
SO SÁNH HÀNG XUẤT KHẨU CỦA  
VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG NAFTA**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế  
Mã số: 60 34 04 10**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ**

**Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN KHÁNH DOANH**

**THÁI NGUYÊN – 2013**

## **LỜI CAM ĐOAN**

Tôi xin cam đoan đây là nội dung nghiên cứu do tôi thực hiện. Các số liệu, kết luận nghiên cứu trình bày trong luận văn này chưa hề được công bố ở các nghiên cứu khác, mọi sự trích dẫn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tôi xin chịu trách nhiệm về các kết quả và nghiên cứu trong luận văn.

Tác giả

**Nguyễn Thị Hà**

## LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS. TS. Nguyễn Khánh Doanh \_ người đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học cũng như Trường ĐH Kinh tế và Quản trị Kinh doanh đã tạo mọi điều kiện tốt nhất để tôi hoàn thành khoá học và trình bày luận văn này.

Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các thầy cô, bạn bè và đồng nghiệp đã chia sẻ nhiều tài liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu để giúp tôi hoàn thành luận văn.

**Xin trân trọng cảm ơn!**

**Tác giả**

**Nguyễn Thị Hà**

## MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn .....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục chữ viết tắt .....	vii
Danh mục các bảng .....	viii
Danh mục các biểu đồ.....	ix
<b>MỞ ĐẦU</b> .....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài .....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn .....	3
5. Bố cục của luận văn .....	4
<b>Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ LỢI THẾ SO SÁNH</b> .....	5
1.1. Cơ sở lý luận .....	5
1.1.1. Một số khái niệm.....	5
1.1.1.1. Kinh tế đối ngoại.....	5
1.1.1.2. Ngoại thương.....	5
1.1.1.3. Xuất khẩu .....	7
1.1.1.4. Lợi thế so sánh .....	9
1.1.1.5. Hiệp định Thương mại Tự do Bắc Mỹ.....	10
1.1.2. Các lý thuyết về lợi thế so sánh .....	11
1.1.2.1. Lý thuyết về lợi thế so sánh của David Ricardo .....	11
1.1.2.2. Lý thuyết chi phí cơ hội của Haberler.....	13
1.1.2.3. Lý thuyết H - O của Heckscher và Ohlin.....	14
1.1.2.4. Lý thuyết lợi thế hiện đại .....	16
1.2. Cơ sở thực tiễn .....	18
1.2.1. Xinh-ga-po .....	18

1.2.2. Thái Lan .....	19
1.2.3. Phi-líp-pin.....	20
1.2.4. Ma-lai-xi-a.....	21
1.2.5. In-đô-nê-xi-a .....	22
1.3. Quan điểm, đường lối của Đảng và Nhà nước.....	26
1.3.1. Quan điểm phát triển xuất khẩu .....	26
1.3.2. Định hướng phát triển xuất khẩu .....	31
<b>Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....</b>	<b>33</b>
2.1. Câu hỏi nghiên cứu .....	33
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	33
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	33
2.2.1.1.Chọn mẫu nghiên cứu .....	33
2.2.1.2. Thu thập số liệu thứ cấp .....	33
2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	34
2.2.3. Phương pháp phân tích số liệu .....	34
2.2.3.1. Phương pháp tổng quan lịch sử.....	34
2.2.3.2. Phương pháp thống kê mô tả .....	35
2.2.3.3. Phương pháp phân tích so sánh.....	35
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
2.3.1. Đo lường mức độ lợi thế so sánh .....	37
2.3.2. Đo lường mức độ chuyên môn hóa xuất khẩu .....	37
2.3.3. Đo lường triển vọng xuất khẩu .....	38
<b>Chương 3: PHÂN TÍCH LỢI THẾ SO SÁNH HÀNG XUẤT KHẨU CỦA VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG NAFTA .....</b>	<b>39</b>
3.1. Giới thiệu về thị trường NAFTA .....	39
3.1.1. Lịch sử ra đời của NAFTA .....	39
3.1.2. Sơ lược về thị trường NAFTA .....	41
3.2. Tổng quan về xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang thị trường NAFTA ..	44

3.3. Phân tích lợi thế so sánh của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường NAFTA.....	52
3.3.1. Kết quả về lợi thế so sánh .....	52
3.3.1.1. Lợi thế so sánh hàng xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường NAFTA.....	52
3.3.1.2. Lợi thế so sánh hàng xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường Mỹ ..	56
3.3.1.3. Lợi thế so sánh hàng xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường Ca-na-đa	58
3.3.1.4. Lợi thế so sánh hàng xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường Mê-hi-cô	60
3.3.2. Tính ổn định về cơ cấu mặt hàng xuất khẩu .....	62
3.3.3. Triển vọng xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang thị trường NAFTA ...	65
3.4. Đánh giá, kết luận về lợi thế so sánh hàng xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường NAFTA.....	70
<b>Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM PHÁT HUY LỢI THẾ SO SÁNH HÀNG XUẤT KHẨU CỦA VIỆT NAM SANG THỊ TRƯỜNG NAFTA .....</b>	<b>73</b>
4.1. Quan điểm, phương hướng phát huy lợi thế so sánh .....	73
4.2. Một số giải pháp chủ yếu nhằm phát huy lợi thế so sánh của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường NAFTA.....	76
4.2.1. Nhóm giải pháp về cơ chế chính sách.....	76
4.2.1.1. Chính sách phát triển nguồn nhân lực .....	76
4.2.1.2. Chính sách tài chính - tín dụng đối với xuất khẩu .....	77
4.2.2. Nhóm giải pháp về sản phẩm.....	79
4.2.2.1. Phát triển khoa học - công nghệ.....	79
4.2.2.2. Hạ giá thành sản phẩm _ biện pháp nâng cao tính cạnh tranh cho hàng Việt Nam trên thị trường NAFTA.....	80
4.2.2.3. Nâng cao chất lượng sản phẩm .....	81
4.2.2.4. Xây dựng và phát triển thương hiệu .....	82
4.2.3. Giải pháp về thị trường .....	84

4.2.4. Giải pháp về kênh phân phối.....	87
4.2.5. Giải pháp về liên kết, hợp tác trong xuất khẩu .....	88
<b>KẾT LUẬN</b> .....	90
<b>TÀI LIỆU THAM KHẢO</b> .....	92
<b>PHỤ LỤC</b> .....	92
Phụ lục 1: Chỉ số RCA của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường NAFTA....	95
Phụ lục 2: Chỉ số RCA của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Mỹ....	105
Phụ lục 3: Chỉ số RCA của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Ca-na-đa.	115
Phụ lục 4: Chỉ số RCA của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Mê-hi-cô.	123



**DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT**

AFTA	Khu vực mậu dịch tự do ASEAN
ĐVT	Đơn vị tính
EU	Liên minh châu Âu
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
NAFTA	Khu vực mậu dịch tự do Bắc Mỹ
ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức
R&D	Nghiên cứu và phát triển
WB	Ngân hàng thế giới

## DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Mô hình giản đơn về lợi thế so sánh .....	12
Bảng 1.2: Mô hình giản đơn về lợi thế so sánh – thay đổi do chuyên môn hóa.....	12
Bảng 3.1: Cơ cấu kinh tế ba nước thành viên NAFTA 2012.....	43
Bảng 3.2: Kim ngạch xuất khẩu của Việt nam sang NAFTA.....	45
Bảng 3.3: Cơ cấu hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam sang NAFTA .....	48
Bảng 3.4: Các mặt hàng có giá trị xuất khẩu lớn nhất sang NAFTA .....	50
Bảng 3.5: Cơ cấu lợi thế so sánh của hàng hóa Việt Nam xuất khẩu sang NAFTA.....	52
Bảng 3.6: 10 mặt hàng xuất khẩu sang NAFTA có chỉ số lợi thế so sánh cao nhất giai đoạn 1999 - 2011 .....	54
Bảng 3.7: 10 mặt hàng xuất khẩu sang Mỹ có lợi thế so sánh cao nhất .....	57
Bảng 3.8: 10 mặt hàng xuất khẩu sang Ca-na-đa có lợi thế so sánh cao nhất	59
Bảng 3.9: 10 mặt hàng xuất khẩu sang Mê-hi-cô có lợi thế so sánh cao nhất	61
Bảng 3.10: Chỉ số tương đồng xuất khẩu Finger & Kreinin.....	63
Bảng 3.11: Chỉ số F-K của nhóm hàng 0.....	65
Bảng 3.12: Chỉ số F-K của nhóm hàng 1 .....	66
Bảng 3.13: Chỉ số F-K của nhóm hàng 2.....	67
Bảng 3.14: Chỉ số F-K của nhóm hàng 3.....	67
Bảng 3.15: Chỉ số F-K của nhóm hàng 4.....	68
Bảng 3.16: Chỉ số F-K của nhóm hàng 5.....	68
Bảng 3.17: Chỉ số F-K của nhóm hàng 6.....	69
Bảng 3.18: Chỉ số F-K của nhóm hàng 7.....	69
Bảng 3.19: Chỉ số F-K của nhóm hàng 8.....	70